

**Beskidzka Droga św. Jakuba
Część III : Wadowice – Szczyrk**

Przewodnik pielgrzyma
Beskidzka Droga św. Jakuba (BDśJ)
Część III : Wadowice – Rzyki – Groń JP II –
Rychwałd – Żywiec – Szczyrk.

Przewodnik Pielgrzyma

Tekst: Dagobert Drost
ks.kan.mgr Andrzej Loranc – proboszcz parafii w Szczyrku
Stanisława Więżik

Patronat :

Starosta Bielski

Starosta Żywiecki

Współpraca: O.Radosław Kramarski OFMConv-Gwardian, Proboszcz i Kustosz Sanktuarium
w Rychwałdzie
ks.Kazimierz Hanzlik – proboszcz parafii w Kalnej

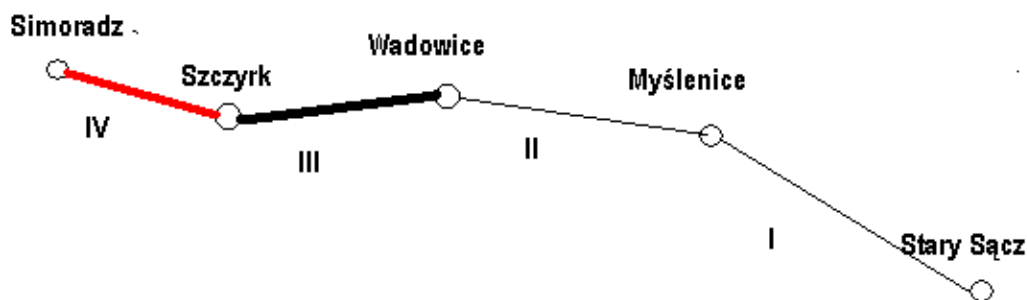

Gmina Gilowice

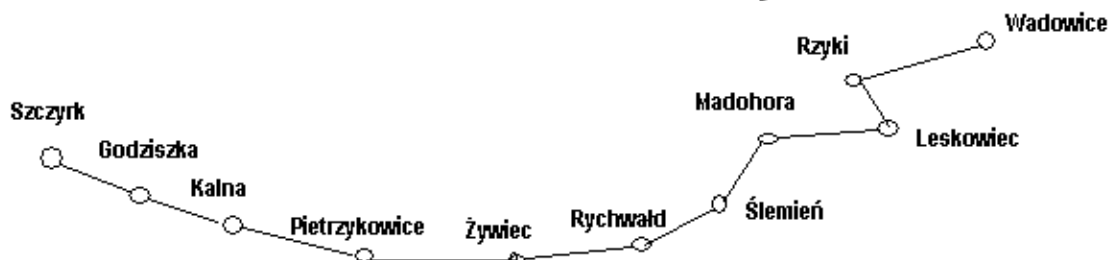

Gmina Łodygowice

Beskidzka droga św. Jakuba Ap.

Odc. III Wadowice - Szczyrk

Beskidzką Drogę św. Jakuba tworzą cztery samodzielne części:

- I. Stary Sącz – Podegrodzie -Myślenice (wspólny odcinek z projektowaną Sądecką Drogą św. Jakuba z Starego Sącza do Krakowa)
- II. Myślenice – Kalwaria Zebrzydowska – Wadowice
- III. Wadowice – Rzyki –Groń JP II – Ślemień- Rychwałd – Żywiec – Szczyrk
- IV. Szczyrk – Górki Wlk.- Skoczów –Simoradz

Dotychczas oznakowano w terenie i napisano przewodnik dla odcinka IV Beskidzkiej Drogi św. Jakuba z Szczyrku do Simoradza. Niniejszy przewodnik pielgrzyma III części BDŚJ prowadzi nas po Beskidzie Małym, Beskidzie Średnim, Kotlinie Żywieckiej i Beskidzie Śląskim na odcinku od Wadowic do Szczyrku w znacznej mierze równoległe do szlaków spacerowych, gminnych, turystycznych, narciarskich i rowerowych. W razie zniszczenia oznakowania drogi muszlą jakubową, jesteśmy dodatkowo ubezpieczeni znakami i drogowskazami szlaków turystycznych. Beskidzka Droga św. Jakuba generalnie oznaczona jest białą muszlą z czerwonym mieczokrzyżem na niebieskim tle a zmiany kierunku wyznaczają żółte strzałki. Jest oznaczona jak każda inna droga jednokierunkowa - idziemy nią w kierunku Compostelo W czasie pielgrzymowania oprócz muszli jakubowej spotkamy się z następującymi znakami:

- szlak spacerowy – kwadrat po przekątnej biały i danego koloru
- szlak gminny – biały kwadrat z odpowiedniego koloru przekątną z lewego górnego do prawego dolnego rogu.
- szlak turystyczny – na białym tle poziomy kolorowy pasek
- szlak narciarski – na pomarańczowym tle poziomy kolorowy pasek
- szlak kolarski – na białym tle rower z kolorową kreską u dołu.
- szlak białych serduszek

Odcinek III Beskidzkiej Drogi św. Jakuba wiedzie pielgrzyma zarówno starodawnymi dalekosiężnymi (Ziemia Święta, Rzym, Compostelo) jak i współczesnymi traktami pątniczymi. Wreszcie droga tym odcinkiem prowadzi nas ulubionymi ścieżkami turystycznymi i pielgrzymkowymi Jana Pawła II. Fragment BDŚJ z Wadowic do Ślemienia

przez Ponikiew, Groń JP II, Leskowiec i Łamaną Skalę pokrywa się z Małopolskim Szlakiem Papieskim. Naszemu pielgrzymowaniu ścieżkami III odcinka w szczególności sposób towarzyszą nam 3 postaci : Matka Boża, św. Jakub Ap.St. oraz bł. Jan Paweł II. Opis przebiegu trasy w terenie został drukowany kursywą, miejscowości na szlaku i lokalne ciekawostki drukiem prostym, natomiast krótkie biografie drukiem prostym z czerwonym początkiem. W nawiasie za nazwą miejsca podano malejąco w kilometrach długość drogi jaką mamy jeszcze do pokonania do Sanktuarium św. Jakuba w Szczyrku. Odcinek III nie jest jeszcze w całości oznaczony w terenie, co nie oznacza, że nie można pielgrzymować od zaraz, korzystając z niniejszego przewodnika i znaków turystycznych. Odcinek ten, najwygodniej można podzielić na 3 fragmenty:

1. Wadowice – schronisko „Pod Leskowcem” (nocleg) – **26,1 km**
2. schronisko „Pod Leskowcem” – Sanktuarium na Jasnej Górcie(nocleg w Domu Pielgrzyma) – **24,6 km** lub wariant do Sanktuarium MB Rychwałdzkiej (nocleg w Franciszkańskim Domu)- **33,4 km**
3. Jasna Górka – Szczyrk – **31,8 km**, jeżeli wariant z Rychwałdu do Szczyrku to – **23 km**

NOCLEGI:

Wadowice –

Centrum Rekolekcyjno – Pielgrzymkowe z Domem Pielgrzyma oferującym noclegi o wysokim standardzie. Kontakt: tel.kom.:660062504, e- mail: kontakt@kamelwadowice.pl

Schronisko PTTK pod Leskowcem –

dysponuje całorocznie 30 miejscami noclegowymi i bufetem. Cena noclegu: 25 zł bez pościeli + dod.4 zł za pościel. Tel. st. 33-8721694, kom. 606 743 880

Ślemień-

Obok Sanktuarium na Jasnej Górcie znajduje się Dom Pielgrzyma dysponujący w sezonie letnim ok. 20 miejscami noclegowymi. Nocleg należy wcześniej uzgodnić z parafią w Ślemieniu – tel.paraf. 33-8654069 lub ks. proboszcz 33-8654650

Pewel Ślemieńska

Rancho Adama – gospodarstwo agroturystyczne ul.Podgórska 83 34-331 Świnna.

Noclegi w luksusowych pokojach 2, 3 i 4 os. od 50,- zł/osoby.

Tel. 506-383-2444 lub 504-058-507. e-mail: rancho@ranchoadama.pl

Rychwałd

Franciszkański Dom Formacyjno- edukacyjny przy Sanktuarium NMP dysponuje miejscami noclegowymi. Możliwość skorzystania z noclegu należy wcześniej uzgodnić telefonicznie pod numerem 33-8622149 lub e-mail: fdfe@franciszkanie.pl

Kalna –

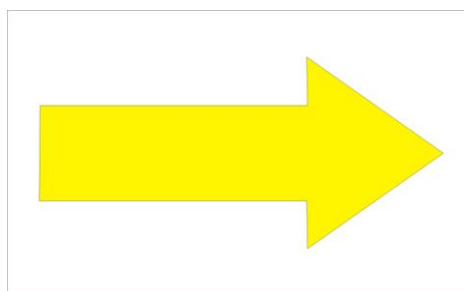
Parafia 43—376 Kalna, ul.Kościelna 195, tel.33/8176176, kom.502687866, e-mail: kalna@katolik.bielsko.pl Noclegi po 10,-zł/ dobę w Ośrodku Rekolekcyjnym.

Szczyrk –

Plebania przy kościele parafialnym pw.św.św.Piotra i Pawła róg ul.Myśliwskiej i ul.Lipowej. tel.33/817-84-29, e-mail: parafia@szczyrk.wiara.org.pl

Życzymy staropolskim **Szczęść Boże** na Beskidzkiej Drodze św. Jakuba.

Beskidzka Droga św. Jakuba

Wadowice – Szczyrk

Wadowice (358 mn.p.m.rz.Skawa)(**82,5 km**) .Pierwsze wzmianki pochodzą z 1327r., ale prawa miejskie otrzymały w 1430r. Należały do Piastów Śląskich, początkowo do Księstwa Oświęcimskiego, później Zatorskiego, a w 1564 zostało wcielone do Korony. Po okresie stagnacji przełomu XVIII i XIX w. nastąpiło ożywienie, gdy władze austriackie wybudowały drogę łączącą Wiedeń z Lwowem i w Wadowicach utworzyły siedzibę cyrkułu – podstawowej jednostki administracji rządowej w Galicji. Dziś są siedzibą powiatu, miejscem rozślawionym przez Papieża Polaka. Do zabytków Wadowic zaliczamy : Bazylikę Mniejszą Ofiarowania NMP z XVIII w. z prezbiterium z XV w., Dom przy Kościelnej 4 (obecnie Muzeum Miejskie) z przełomu XVIII i XIX w., Dom Rodzinny Ojca Świętego – Muzeum Papieża i Sanktuarium św. Józefa „Na Górcie” z 1899r.

Błogosławiony Jan Paweł II – Papież, Polak – Pielgrzym...

W niewielkiej odległości od katedry św.Jakuba Apostoła w Santiago de Compostela w północnej Hiszpanii, na postumencie upamiętniającym przybywających tu wielkich tego świata, obok wielu sławnych nazwisk – każdego Polaka wzruszają dwa: Jacobo Sobieski, ojciec przyszłego króla Polski Jana III Sobieskiego i **Juan Pablo II**. Papież do grobu Apostoła pielgrzymował dwukrotnie, a Jego apel o ożywienie ruchu pątniczego zaowocował – idea odtwarzania szlaków ogarnęła całą Europę, w tym także nasz kraj. Powstają liczne Bractwa św. Jakuba ,wzrasta kult Apostoła, coraz więcej pielgrzymów wybiera Camino.

Malutką częścią tej Drogi jest jej beskidzki odcinek, ale z całym przekonaniem można stwierdzić, najczęściej odwiedzany przez Jana Pawła II.

Syn beskidzkiej ziemi wzrastał nad Skawą w rodzinnych Wadowicach, ze swoim ojcem przemierzał Dróżki Kalwaryjskie, wędrował po Beskidzie Śląskim , Małym i Żywieckim, także ze starszym bratem Edmundem, lekarzem pracującym w bielskim szpitalu. Jako Biskup krakowski odwiedzał parafie, bierzmował, koronował obrazy, brał udział w licznych spotkaniach rekolekcyjnych, konferencjach, pomagał w uzyskaniu pozwolenia na budowę kościołów. Poznał doskonale te urokliwe beskidzkie góry, usytuowane wysoko sanktuaria, kościółki, kapliczki, z lotu ptaka potrafił rozpoznać poszczególne szczyty. Niewątpliwie były mu bardzo bliskie, stąd bliżej było do Boga. Przynajmniej połowę Beskidzkiej Drogi św. Jakuba pokonał w zimie na nartach, niektóre wielokrotnie. Wędrując tą Drogą odnosi się wrażenie, że cały czas pielgrzymuje z nami: odpoczywa przy kuźni w Rzykach, odmawia „Anioł Pański” na szczycie Leskowca, wspina się „na skróty” do Sanktuarium MB w Szczyрку na Górcie, czy też dochodząc do celu podśpiewuje pięknym głosem „Wszystkie nasze dni

sprawy”... Pamiętają o Nim górale, przybywa miejsc nazwanych imieniem JP II, upamiętniających Jego pobyt w tych górach. Na każdym kontynencie stanęła stopa największego Pielgrzyma w historii ludzkości, by dotrzeć do człowieka i przybliżyć mu Boga. Beskidzka Droga jest spełnieniem życzenia Jana Pawła II o łączeniu jednym pielgrzymim szlakiem ważnych miejsc pątniczych. Taką jest właśnie ta jej część, którą od progu własnego domu można zmierzać do grobu św. Jakuba Apostoła w Santiago de Compostela, trzecim po Jerozolimie i Rzymie ważnym miejscem pielgrzymkowym dla chrześcijanina. Z radością w sercu przemierzajmy ten beskidzki odcinek. Jakże wspaniałą jest myśl, że ta Camino prowadzi śladami świętego...

Wędrowkę pielgrzymią zaczynamy od Bazyliki p.w. Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny w Wadowicach.

Bazylika Mn. p.w. Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny w Wadowicach.

Pierwsza wzmianka o kościele pochodzi z 1325r. – początkowo jako filia parafii w Mucharzu a od 1335r. włączona do parafii Woźniki. Pierwszy drewniany kościół spłonął w 1440r. podczas wielkiego pożaru miasta. Na jego zgliszczach w połowie XV wieku wzniesiono murowaną świątynię – z tego okresu zachowało się tylko dwuprzęsłowe prezbiterium. Kolejny pożar miasta w 1726 r. zniszczył również kościół, a nowy w stylu późnobarokowym został wybudowany dopiero w latach 1792 – 1798. Od początku swojego istnienia kościół był p.w. Wszystkich Świętych i dopiero w 1836 r. papież Grzegorz XVI zmienił tytuł na Ofiarowania Najświętszej Marii Panny. W XIX wieku następuje dalsza rozbudowa kościoła. Po zniszczeniach I i II wojny światowej świątynia poddana jest renowacji i odbudowie. W roku 1992 papież Jan Paweł II nadał kościołowi Ofiarowania NMP tytuł Bazyliki Mniejszej. W kaplicy Świętej Rodziny znajduje się barokowa chrzcielnica - miejsce w którym w 1920 r. został ochrzczony Karol Wojtyła. Natomiast neogotycki ołtarz kaplicy w lewej nawie bazyliki, pochodzący z 1903 r. posiada XIX- wieczny cudowny obraz Matki Bożej Nieustającej Pomocy, przed którym bardzo często modlił się zarówno młody Karol Wojtyła , jak i już papież JP II. W 1999 r. podczas trzeciej wizyty w rodzinnym mieście, dokonał koronacji obrazu a w jego rogu umieszczono złoty papieski różaniec.

Wychodząc z bazyliki na Plac Jana Pawła II (Rynek) kierujemy się w lewy róg i ulicą Sobieskiego przechodzimy przez Plac Kościuszki. Dalej prosto ulicą Karmelicką razem z czerwonym szlakiem kolarskim i niebieskim szlakiem turystycznym po ok.200 m dochodzimy do Sanktuarium św. Józefa .W tym miejscu odchodzi w lewo czarny turystyczny szlak do Kalwarii Zebrzydowskiej (ostatni fragment z Żaru znaki zielone).Jest to fragment (naturalnie w odwrotnym kierunku) II części Beskidzkiej Drogi św. Jakuba z Myślenic przez Kalwarię.

Sanktuarium św. Józefa oraz Klasztor Ojców Karmelitów Bosych w Wadowicach „Na Górcie”

.Kompleks budynków tworzą zabudowania klasztorne, sanktuarium oraz budynki dydaktyczno – socjalne. Całość jest własnością Karmelitów Bosych tj odłamu katolickiego zakonu karmelitów o surowej regule, powstałego wskutek reformy rozpoczętej w 1580 r. przez św. Teresę z Arvila i św. Jana od Krzyża. Karmelici bosci dali Kościołowi ponad 45 świętych i błogosławionych. Najbardziej znani to: św.Teresa z Avila, św. Jan od Krzyża, św. Rafał Kalinowski i św. Teresa z Lisieux. Sanktuarium powstało w latach 1897 – 1899 jako budowla o konstrukcji trzynawowej w stylu neoromańskim W ołtarzu głównym widnieje łaskami słynący obraz św. Józefa trzymającego na ręku Dzieciątka Jezus. W roku 2004 ozdobiono obraz papieskim Pierścieniem Rybaka Jana Pawła II. W sanktuarium znajdują się relikwie św. Rafała Kalinowskiego – powstańca, Sybiraka, współ budowniczego

klasztoru i przeora w latach 1892-1894, 1897-1898 oraz w 1906. Natomiast w ołtarzu Matki Bożej Szkaplerznej znajduje się sarkofag z relikwiami bł. Alfonsa Marii Mazurka – jednego ze 108 polskich Męczenników II wojny światowej. W klasztorze „Na Górcę” uczęszczał do spowiedzi i przyjął szkaplerz karmelitański Karol Wojtyła (JP II).

Przy klasztorze znajduje się Centrum Rekolekcyjno – Pielgrzymkowe z Domem Pielgrzyma oferującym noclegi o wysokim standardzie. Kontakt: tel.kom.:660062504, e- mail: kontakt@kamelwadowice.pl

Z tego miejsca można pójść dalej albo drogą podstawową opisaną poniżej, albo wariantem przez Inwald, opisanym suplementie przewodnika.

Z sanktuarium (droga podstawowa) dalej prosto w górę za znakami turystycznymi niebieskimi i czerwonymi kolarskimi szosą asfaltową do miejsca, gdzie wchodzimy w las. Po przejściu ok.200 m czerwony szlak kolarski odchodzi w prawo do Choczni, a my pielgrzymujemy dalej prosto za znakami turystycznymi niebieskimi. Po wyjściu z lasu drogą przez zabudowania Zawadki do rozwidlenia na którym szosa asfaltowa skręca ostro w lewo. My natomiast mijając krzyż na rozwidleniu idziemy dalej za znakami niebieskimi prosto, początkowo wąskim asfaltem a następnie drogą gruntową. Przechodząc obok kapliczki na drzewie na rozwidleniu idziemy w lewo skos po drodze mijając zabudowania. Po około 30 m od końca ogrodzenia, niebieski szlak skręca w lewo a nasza droga prowadzi prosto. Odtąd cały czas droga nasza wiedzie lasem, północnym zboczem trawersując poniżej Przełęczy Cz.Panczakiewicza(500 m n.p.m.) i szczytu Bliźniaków (577 m n.p.m.).Mijając po prawej paśnik na rozwidleniu idziemy w lewo skos lekko pod górę. W miejscu gdzie z prawej strony ukazują się na dobre zabudowania Choczni mijamy kapliczkę Matki Boskiej. Po 50 m na rozwidleniu idziemy w lewo i po 30 m na następnym również w lewo. Na kolejnym rozwidleniu też idziemy w lewo i schodząc stromo w dół dochodzimy do potoku Kaczynki. Kilkanaście metrów w lewo przekraczamy potok w bród i wychodzimy na szosę .Przy wysokim stanie wody kierujemy się na północ i po ok.100 m mostkiem forsujemy przeszkodę. Po wyjściu na szosę kierujemy się na lewo i wchodzimy w piękną dolinę przełomu Kaczynki. Pielgrzymując szosą 2,3 km dochodzimy do kaplicy p.w.św.Katarzyny w Kaczynie.

Kaczyna – wieś sołecka w gminie Wadowice. Otoczona ze wszystkich stron górami, posiada jedyny dojazd szosą asfaltową przełomem potoku Choczenki od strony Choczni. Miejscowość założona w drugiej połowie XVI wieku na prawie wołoskim w systemie zarobkowym. W XVII wieku została przyłączona do parafii w Choczni. Na uwagę zasługuje kaplica p.w św. Małgorzaty, murowana z 1879 r. z barokowym ołtarzem oraz kapliczka przydrożna z figurą św. Jana Nepomucena z 1830 r. Fascynują również pielgrzyma rozległe odkrywki fliszu karpackiego ułożonego w poziome warstwy.

Okolo 150 m za kaplicą, a 30 m za remizą strażacką skręcamy w prawo i wąską asfaltową serpentyną pniemy się w górę. Po kilkuset metrach kończy się asfalt i dalej już gruntową drogą w płytkim wąwozie z wychodniami warstwowego fliszu dochodzimy do skraju lasu z kapliczką Matki Bożej Kalwaryjskiej. Chwila zadumy i odpoczynku, po czym ruszamy dalej lasem w górę do rozwidlenia przed przełęczą. Na rozwidleniu prosto w górę. Okolo 50 m przed przełęczą łączymy się z zielonym szlakiem turystycznym biegnącym z Andrychowa na Groń Jana Pawła II i nim na przełęcz. Z przełęczy między Gancarzem a Czubą zielony szlak wiedzie dalej w lewo w górę , a my schodzimy w lewo skos początkowo lekko w dół. Po wyjściu z lasu polną już drogą w dół a przy pierwszych zabudowaniach Rzyk, po lewej stronie mijamy zawieszoną na drzewie kapliczkę Matki Bożej. Dalej w miejscu, gdzie zaczyna się asfalt mamy po lewej stronie cmentarz .Dochodząc asfaltową ul. Oś.Szczęśniaki do głównej szosy, przecinamy ją i kierujemy się na wprost do widocznego już kościoła.

Rzyki – wieś położona w gminie Andrychów nad rzeczką Rzyczanką. Nazwa wsi pochodzi od licznie spływających potoków (rzyczek) . Początki Rzyk sięgają 1560r. jako jedno z miejsc osiedlania się ludności wołoskiej. Były siedzibą wójdy (urzędu wołoskiego) dla okolic Beskidu Małego, na czele którego zasiadał krajnik (starosta wołoski) .Słynęły z wyrobów gontów, tkactwa oraz wyrobu szkła. W XVIII w. istniała bowiem na stokach Turonia niewielka huta szkła. Jak chodzi o zabytki, to oprócz niżej opisanego kościoła należy wymienić starą kuźnię, przy której odpoczywał Karol Wojtyła.

Kościół parafialny p.w. św. Jakuba Apostoła St. w Rzykach (69,1 km) -jest trzynawową świątynią murowaną, z prezbiterium jednoprzęsłowym, zakończonym półkoliście i skierowanym na południe. Wybudowano ją w latach 1793 – 1796 pod patronatem dziedziczki klucza dóbr zamorskich Apolonii Poniatowskiej. W 1835 roku dobudowano wieżę przy przedniej fasadzie, a w 1923 roku najwyższą kondygnację z hełmem. Polichromię w 1885 r. wykonał Józef Paszyński z Tarnowa. Została ona odnowiona w 1985r. W barokowo-rokokowym ołtarzu głównym sprzed 1837 r. znajduje się drewniany posąg Matki Bożej Pocieszenia z początku 1400r. oraz późnogotycki posąg Matki Bożej z Dzieciątkiem z I połowy XVI wieku. Na uwagę zasługują również późniejsze elementy wyposażenia – wczesnobarokowa chrzcielnica, obrazy na desce z przełomu XVIII i XIX wieku czy podarowany z Andrychowa kamienny posąg Chrystusa Upadającego pod Krzyżem z II połowy XVIII wieku.

Święty Jakub Apostoł Starszy (Większy)

Apostoł– Pielgrzym – Rycerz – powołany przez Jezusa nad Jeziorem Galilejskim natychmiast poszedł za Nim wraz ze swym bratem Janem, pozostawiając łódź, swojego ojca Zebedeusza i dobrze prosperujące łowienie ryb. „Uczynię was rybakami ludzi” – to zapowiedź bogatej w owoce działalności misyjnej. Jakub Starszy zwany też Większym uczestniczył w ważnych wydarzeniach: Przemienienie Jezusa na górze Tabor, przy wskrzeszeniu córki Jaira, w modlitwie w Ogrodzie Oliwnym. Był też świadkiem ważnych wydarzeń ewangelicznych, m.in. drugiego cudownego połowu ryb, ustanowienia Piotra Głową i Pasterzem owczarni Chrystusa oraz uzdrowienia teściowej św. Piotra. Znany z porywczego charakteru – kiedy spotkali się z odmową Samarytan na pobyt Jezusa w ich mieście domagali się wraz z bratem Janem natychmiastowego zniszczenia miasta piorunem. Otrzymali za to przydomek „Synowie Gromu”. Po zmartwychwstaniu Pańskim przebywał wraz z Apostołami i Matką Bożą w Wieczerniku. Po zesłaniu Ducha Świętego rozpoczął działalność misyjną w peryferyjnych dzielnicach Palestyny. Tradycja podaje, że „nie wystarczało mu ciasnej ojczyznej ziemi”, ruszył więc dalej i przez morza dotarł do dalekiej Hiszpanii „na koniec ziemi”. Przez około 10 lat misja nie przyniosła większych efektów: w Owiedo nawrócił jednego, a w Saragossie „ośmiu mężów”. Pewnej nocy podczas modlitwy ukazała mu się Matka Boża stojąca na kolumnie – filarze w otoczeniu aniołów i poleciła zbudowanie kościoła wokół tego filaru, co natychmiast uczynił. Stąd nazwa słynnego sanktuarium Santa Maria de Pilar, które było pierwszą świątynią w Hiszpanii. Powróciwszy do Palestyny kontynuował misję ewangelizacyjną, wysłał do Hiszpanii siedmiu wyświęconych przez siebie biskupów. Niechęć i zaciętość Żydów wobec cieszącego się autorytetem Apostoła doprowadziła do jego uwięzienia. Herod Agrypa I skazał go na ścięcie mieczem bez procesu. Św. Jakub przebaczył swojemu katowi, a ten poznawszy naukę Chrystusa przyjął chrzest i także poniósł śmierć męczeńską. I tak św. Jakub stał się pierwszym męczennikiem kościoła wśród Apostołów. Nie wiadomo co stało się z ciałem św. Jakuba. Prawdopodobnie pochowany został w Jerozolimie, a jeden z przekazów mówi, że ciało jego zostało w cudowny sposób przeniesione do Hiszpanii, lecz potem „Anioł Pański w tajemnicy zabrał głowę św. Jakuba i zaniósł ją do Jerozolimy”. Grób Apostoła odkryto około 814r.,

wskazany przez „deszcz spadających gwiazd”, stąd nazwa Santiago de Compostela – święty Jakub z Ziemi Gwiazd.

W 844r. w bitwie pod Clawido na polu walki pojawił się rycerz na białym koniu, a jego waleczność przyczyniła się do zwycięstwa nad muzułmanami – owym rycerzem był św. Jakub „Pogromca Maurów” wspomagający obrońców chrześcijaństwa po swojej śmierci.

Santiago stało się i jest do dzisiaj miejscem pielgrzymek całego świata, uznane aktem papieskim za trzecie po Jerozolimie i Rzymie miejsce święte chrześcijaństwa. Począwszy od IX wieku w Europie zaczęły powstawać szlaki prowadzące do grobu Apostoła, od kilku lat intensywnie odtwarzane, także na terenie Polski.

Wychodząc na wprost z kościoła, przed mostkiem skręcamy w prawo w asfaltową uliczkę oś. Za Kościołem, by po ok.800 m przy barze przejść w lewo przez mostek na Rzyczance i po wejściu na główną szosę skierować się w prawo. Odtąd towarzyszyć nam będą czarne szlaki turystyczne. Po ok.2 km wędrowania szosą dochodzimy do Osiedla Jagódki i w miejscu, gdzie za znakami czarnymi opuszczamy asfalt, kierujemy się w prawo na gruntową drogę. Z prawej strony mijamy starą kuźnię, przy której często odpoczywał ówczesny metropolita krakowski kardynał Karol Wojtyła, wchodząc na ulubiony przez siebie szczyt Leskowca. Po około 150 m idąc ciągle za czarnymi znakami turystycznymi skręcamy w lewo skos i pnąc się do góry mijamy drewnianą kapliczkę św. Franciszka. Podchodząc dalej pod górę, po ok.25 min. dochodzimy do rozwidlenia z krzyżem. Czarny szlak odchodzi w prawo (można nim też dojść na Groń JP II ale stromej w 25 min.), a my idziemy łagodnie pod górę w lewo drogą „białych serc”. Po około 10 min. dochodzimy do rozwidlenia z kapliczką, na którym łączymy się z zielonym i niebieskim szlakiem turystycznym. Szlaki te prowadzą na Groń JP II, zielony z Andrychowa a niebieski z Wadowic. Idąc dalej w prawo pod górę, ciągle za znakami turystycznymi i „białymi sercami” po dłuższej chwili dochodzimy do kolejnego rozwidlenia. W tym miejscu opuszczamy szlaki turystyczne i kierujemy się w lewo za „serduszkami”. Przecinając stok narciarski z widokiem na Ponikiew i Wadowice oraz mijając źródelko w kilka chwil dochodzimy do schroniska.

Schronisko PTTK pod Leskowcem – położone 890 m n.p.m., bezpośrednio pod Groniem Jana Pawła II (dawniej Jaworzyny). Wybudowane w 1932 dzięki staraniom wadowickiego koła Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Obecnie jako jedyne schronisko tej części Beskidu Małego, dysponuje całorocznie 30 miejscami noclegowymi i bufetem. Cena noclegu: 25 zł bez pościeli + dod.4 zł za pościel. Tel. st. 33-8721694, kom. 606 743 880.

Groń Bł. Jana Pawła II (56,4 km)- do 2004 r. Jaworzyna, szczyt górski położony powyżej schroniska. Pod szczytem w roku 1995 wzniesiono kaplicę oraz stalowy krzyż z 1991, poświęcony „ludziom gór”. W kaplicy stoi fotel, na którym Jan Paweł II siedział podczas wizyty w Skoczowie w 1995r. oraz ołtarz z napisem: *Jest nas troje: Bóg, góry i ja*. Papież w dzieciństwie i latach młodości wielokrotnie wchodził na szczyt – również jako biskup. Latem piechotą a w zimie jeździł tu na nartach. Ostatni raz wszedł na Leskowiec i Jaworzynę jako kardynał w 1970 r., po mszy, odprawionej z okazji 25- lecia kapłaństwa w Kalwarii Zebrzydowskiej

Z kaplicy kierujemy się do południowo-zachodniej furtki w ogrodzeniu (stojąc twarzą do kaplicy w lewy górny róg ogrodzenia) i dalej grzbietem lekko w dół, łącząc się na rozwidleniu na przełęczy Władysława Midowicza z czerwonym i żółtym szlakiem turystycznym oraz żółtym i czerwonym szlakiem gminnym. Szlaki gminne w tym rejonie znaczone są białym kwadratem z odpowiednio kolorową przekątną (lewy górny róg – prawy dolny róg) i tak żółty szlak to „szlak kapliczek” a czerwony to „szlak buków”. Od przełęczy w prawo, podchodząc lekko w górę w/w oznakowaniami po ok.5 min. dochodzimy do rozwidlenia, na którym żółty szlak turystyczny

odchodzi w lewo do Targoszowa a my w prawo pozostałymi znakami w kierunku szczytu Leskowca.

Leskowiec(922 m n.p.m.) **(55,4 km)**- szczyt górski we wschodniej części Beskidu Małego. W połączeniu z Groniem Jana Pawła II stanowi ważny węzeł szlaków turystycznych i narciarskich. Ze szczytu rozciąga się wspaniała panorama na bliższe i dalsze grzbiety górskie. Charakterystyczne dla flory Leskowca poskręcane karłowate buki, mieliśmy okazję podziwiać podchodząc ze schroniska na szczyt. Na szczycie znajduje się wiata turystyczna z ławeczkami, tablica z opisem szczytów wchodzących w skład panoramy oraz drewniany krzyż milenijny postawiony w 2000 roku.

*Ze szczytu kierujemy się na zachód, schodząc lekko w dół za znakami czerwonymi turystycznymi i czerwonymi gminnymi (szlak buków). Po ok. 15 min. szlak „buków” odchodzi w lewo dół, a dochodzi zielony szlak gminny „skałek”. Czerwonym turystycznym i zielonym gminnym szlakiem schodzimy lekko w dół na przełęcz Beskidek(805 m n.p.m.). Z Beskidka dalej lekko w górę na wierzchołek Potrójnej Góry(847 m n.p.m.)- na drzewie miniaturka Jezusa Miłosiernego – po czym lekko w dół na przełęczkę – po lewej wychodnie skał – a następnie w górę na wierzchołek Na Beskidzie (863 m n.p.m.). Na wierzchołkowym rozdrożu wybieramy kierunek w lewo i falującym grzbietem podążamy ciągle jeszcze za czerwonymi turystycznymi i zielonymi gminnymi znakami na Skrzyżowanie pod Smrekowicą. Na skrzyżowaniu w lewo odchodzi zielony szlak turystyczny do Krzeszowa i zielony szlak gminny, a my idziemy dalej grzbietem za znakami turystycznymi czerwonymi i zielonymi. Trawersując szczyt Smrekowicy po krótkiej chwili dochodzi do nas z prawej strony żółty szlak z Rzyk a po 15 min. dochodzimy do Rozstai pod Mładą Horą (Anula). Z tego miejsca można dojść, idąc dalej za czerwonymi znakami turystycznymi po 300m na szczyt **Łamanej Skały(Madohory)** a po ok.45 min. do czynnego cały rok schroniska studenckiego ”Pod Potrójną” z do 30 miejscami noclegowymi (w dni robocze wymagane wcześniejsze uzgodnienie). Beskidzka Droga św. Jakuba natomiast odbija w lewo za znakami niebieskimi i zielonymi. Po około 100m w lewo bierze początek żółty szlak, a my idziemy dalej na wprost. Po ok.5 min. na rozwidleniu skręcamy w prawo skos. Po następnych 10 min. na Przełęczy pod Mładą Horą(846 m n.p.m.) skręcamy w lewo za znakami niebieskimi, gdy tymczasem zielony szlak prowadzi do Kocierza górnego. Po następnych 15 min. na rozwidleniu idziemy w lewo. Mijając pierwsze zabudowania Koconia na skraju polanki podziwiamy kapliczkę na słupie z Jezusem Frasobliwym. Po kilkunastu minutach zaczyna się droga asfaltowa i nią po przeszło 1 km dochodzimy do głównej szosy relacji Żywiec – Sucha w Koconiu. Przecinając szosę dalej idziemy prosto asfaltową ul. Pod Dębami, ciągle niebieskim szlakiem turystycznym i od tego momentu dodatkowo czerwonym szlakiem kolarskim. Mijając sklep spożywczy, łukiem w prawo podchodzimy do skrzyżowania i dalej w prawo w dół dochodzimy do murowanej kaplicy Przemienienia Pańskiego wybudowanej w końcu XIX w. Postawiono ją na pamiątkę bitwy z 3.08.1868 r. między konfederatami barskimi a Moskalami. Idąc dalej cały czas w dół asfaltową drogą dochodzimy do zabudowań i przechodząc na wprost pierwsze rozwidlenie a następnie ostrym zakrętem w prawo dochodzimy do skrzyżowania. Na skrzyżowaniu schodzimy w lewo w dół za niebieskimi znakami turystycznymi i mijając po lewej Urząd Gminy Ślemień, oraz przechodząc przez mosteczek na potoku dochodzimy do kolejnego skrzyżowania, na którym niebieski szlak odchodzi w lewo a my podążamy dalej prosto w kierunku widocznego kościoła.*

Ślemień - Początki osadnictwa w dolinie żywieckiej, porośniętej puszcza karpacką to XIII w. Według Andrzeja Komonieckiego, kronikarza i wójta żywieckiego byli to Lachowie. Na przełomie XVI i XVII w. do Ślemienia i okolicznych wsi napłynęła ludność wołoska. Wówczas właścicielami była rodzina Skrzyńskich herbu Łabędź, a kolejnymi Komorowscy

herbu Korczak. Podzielono wówczas obszerne włości na trzy dominia: „państwo żywieckie i lodygowickie”, „ państwo suskie” i „ państwo ślemieńskie”. Do rozwoju Ślemienia znacznie przyczyniła się Katarzyna z Komorowskich Grudzińska – Lacka. Utworzyła ona Fundację, szpital dla ubogich 1656r., jeden z pierwszych w Polsce, rozebrany dopiero w latach 60. ub.wieku, łożyła na kościół (parafia od 1672r.), była inicjatorką założeń obronnych Ziemi Żywieckiej w czasie potopu szwedzkiego. Po jej śmierci Ślemień przeszedł w ręce Wielopolskich herbu Starykoń. Zbudowano kolejno 2 zamki, dwory obronne, całe założenia dworskie z folwarkami, browarem, młynem, piecem hutniczym, warzelnią soli, karczmą, stawami rybnymi i dużym kompleksem lasów. Po I rozbiórce Polski dobra znalazły się w granicach Austrii – obwód obejmował 2 miasteczka: Ślemień i Suchą. Następnymi właścicielami Ślemienia aż do wybuchu II wojny światowej byli Tarnowscy herbu Leliwa. W czasie zawieruchy wojennej nastąpiły masowe przesiedlenia miejscowej ludności na teren Generalnej Guberni, w lasach działała partyzantka AK oraz BCh. W kościele na Jasnej Górze Niemcy urządzili punkt oporu. Po wojnie dobra dworskie Tarnowskich upaństwowiono, rozparcelowano teren parku wokół dworu, rozebrano większość zabudowań, zburzono karczmę, zlikwidowano stawy rybne. Od 1976r. połączono Gilowice, Ślemień i Łękawice tworząc gminę Gilowice – Ślemień, a po piętnastu latach Gmina Ślemień powróciła do starych granic, tworząc samodzielną jednostkę administracyjną.

Kościół parafialny p.w. Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Ślemieniu

(43,9 km) . Krzysztof Komorowski , kasztelan sądecki, który chętnie przebywał w Ślemieniu, widząc groźbę ruiny blisko stuletniego kościoła drewnianego, rozebrał go i w roku 1595 postawił nowy również drewniany, który wewnątrz ozdobiono polichromią. Postawiono również dzwonnice, a w niej zawieszono dwa dzwony. W roku 1672 staraniem Katarzyny Gruzińskiej powstała w Ślemieniu parafia. To ona sprowadziła z Wielkopolski obraz „Matki Bożej z Dzieciątkiem” wykonany wg wzorców bizantyjskich, który z kolei podarowała kościołowi w Rychwałdzie w zamian za utworzenie parafii w Ślemieniu.

Budowę nowego, murowanego kościoła w miejscu starego drewnianego zapoczątkowała Elżbieta Wielkopolska. Budowa trwała 11 lat od 1842 do 1853 roku. Wyposażenie wnętrza oraz dzwony przeniesiono ze starego kościoła, natomiast kartusz kamienny z herbem Wielkopolskich „Starykoń” umieszczony w ścianie przedsionka pochodzi z zamku ślemieńskiego. Obecnie herb ten jest uznawany za herb gminy Ślemień.

Święty Jan Chrzciciel - syn Zachariasza, kapłana w świątyni w Jerozolimie i Elżbiety, krewnej NMP uważany jest za ostatniego proroka Starego Testamentu. Publicznie głosił nadejście Jezusa Chrystusa jako Mesjasza. Urodził się sześć miesięcy wcześniej niż Jezus i w wieku 30 lat rozpoczął swoją posługę nad rzeką Jordan. Ludzie przychodzili z każdego zakątka, szczególnie z Judei i Jerozolimy by go słuchać i zostać ochrzczonymi; przygotowywał ich w ten sposób na przyjście Jezusa, którego także ochrzcił, mówiąc o Nim „ Ja was chrzcilem wodą, ale On będzie was chrzcil Duchem Świętym”.

Publicznie upominał króla Heroda za wzięcie Herodiady, żony swojego brata Filipa, i za to został uwięziony. Po upływie roku na wydanej uczcie Herod zachwycony tańcem swojej pasierbicy Salome obiecał, że spełni każde jej życzenie. Salome zapytała matkę Herodiadę o co ma prosić, a ta żywiąca urazę do Jana Chrzciciela zażądała jego głowy. Prośba wstrząsnęła tyranem, ale wydał rozkaz i żołnierz przyniósł głowę Jana na talerzu, a Salome podała ją matce. W ten sposób Jan Chrzciciel stracił życie rok przed męczeństwem Jezusa. Uczniowie złożyli jego ciało do grobu, miejscem pochówku pierwszego świętego określone przez tradycję to Samaria. Data śmierci wyznaczona w kalendarzu liturgicznym na 29 sierpnia nie jest

udokumentowana. Jego relikwie znajdują się w kościele pod wezwaniem św. Sylwestra w Rzymie i w Amiens we Francji.

Z kościoła dalej idziemy wijącą się szosą przez zabudowania, by po ok.1,2 km skręcić w lewo w ul. Jasnogórską prowadzącą na Jasną Górkę. W tym miejscu łączymy się też z zielonym szlakiem kolarskim. Drogą asfaltową podążamy łukiem w prawo w górę i po około 1,4 km skręcamy w prawo do znajdującego się w odległości 100 m Sanktuarium Narodzenia N.M.P.

Sanktuarium Narodzenia N.M.P. na Jasnej Górcie w Ślemieniu (31,8 km)

Początek kultu maryjnego na Jasnej Górcie –początkowo zwanej Groniem Kumorkowym – można określić na XIV wiek. Z przekazów ustnych dowiadujemy się, że jeden z górali Ślemienia przywiózł z Częstochowy obraz Matki Bożej i zanurzył go w źródle, swingując objawienie. Do źródelka, przy którym stanęła figurka, coraz to tłumniej zaczęli przyjeżdżać pielgrzymi. Pomimo „niedźwiedziej przysługi”, jaką sprawił Matce Bożej góral, woda z źródelka uzdrawiała a wymodlone prośby coraz to częściej były spełniane. Sława rosła i od XV wieku zaczęli przybywać pielgrzymi nie tylko z okolicy ale nawet ze Śląska, Orawy oraz Węgier. Nie spodobało się to plebanowi Rychwałdzkiemu i Suskiemu. Najechali zbrojnie na polanę, źródelko zasypali, ludzi rozgonili, kaplicę zburzyli i teren wyrównali. Od tego momentu pielgrzymowano tylko do Rychwałdu. Dopiero w XIX wieku mieszkaniec Ślemienia Józef Pochopień ufundował figurkę a w roku 1866 za przyczyną ks .Antoniego Antańkiewicza - który chciał uczcić w ten sposób 900 rocznicę chrztu Polski- powstał w tym miejscu kościół, nawiązujący swą budową do stylu barokowego. Ołtarz główny o barokowej konstrukcji z czterema kolumnami i po bokach widniejącymi figurami św. Kazimierza Królewicza oraz św. Jana z Kęt. Centralnie umieszczono XIX wieczną kopię obrazu Jasnogórskiego, malowaną na desce o wymiarach 117 X 90 cm. Obraz jest zasłaniany dwoma zasuwami : jedna z obrazem św. Anny ze św .Joachimem i Maryją , druga z Matką Boską Fatimską. W ołtarzach bocznych umieszczono obraz Matki Bożej Dobrej Rady oraz Chrystusa na krzyżu. Pod kościółkiem znajduje się grotka zamknięta wnęką z figurą Matki Bożej Niepokalanego Poczęcia oraz źródelko z cudowną wodą.

Sanktuarium na Jasnej Górcie to typowy kościół odpustowy. Już na przełomie XIX i XX wieku na odpusty przychodziło od 30 do 40 pielgrzymek. W okresie okupacji oraz w mrocznym okresie stalinizmu nie wolno było organizować pielgrzymek. Dopiero od lat 70-tych odżył na nowo ruch pielgrzymkowy. Obok Sanktuarium znajduje się Dom Pielgrzyma dysponujący w sezonie letnim ok. 20 miejscami noclegowymi. Nocleg należy wcześniej uzgodnić z parafią w Ślemieniu – tel.paraf. 33-8654069 lub ks. proboszcz 33-8654650.

Z Sanktuarium wracamy 100 m do skrzyżowania i na nim skręcamy w prawo. Droga asfaltowa wiedzie nas najpierw w górę a następnie w dół i po ok. 2,1 km dochodzimy do pierwszych zabudowań osady U Ścieszki na Przełęczy Ślemieńskiej, na której stoi kapliczka Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski. We wnętrzu znajduje się figura Chrystusa Upadającego pod Krzyżem. Przy kapliczce skręcamy w prawo w ul. Wiosenną początkowo pod górę wąskim asfaltem na wzgórze nazwane przez miejscowych Grodziskiem, a następnie grzbietem w dół w kierunku masztu antenowego telefonii komórkowej. Od dłuższego czasu pielgrzymujemy bardzo widokowym grzbietem. Za masztem znajduje się miejsce wypoczynkowe o nazwie „Ranczo Adama” z wyjątkowo wspaniałą panoramą. W tym miejscu kończy się też asfalt i dalej już podążamy drogą szutrową w kierunku kapliczki św. Huberta. Wewnątrz po bokach podziwiać można wspaniałe witraże, z lewej Matki Bożej a z prawej św. Maksymiliana Kolbe. Nieopodal kapliczki na szczycie niepozornego wzgórza znajduje się krzyż. Rozkoszując się wspaniałymi widokami dalej idziemy grzbietem .Po ok.1,2 km dochodzimy do wysokiego

lasu na skraju którego na drzewie wisi kapliczka Serca Pana Jezusa. Na skrzyżowaniu przy kapliczce skręcamy w lewo i dalsza droga wiedzie skrajem lasu mijając po drodze kilka ogrodzonych młodników. Podążamy cały czas lekko pod górę a przed łagodnym szczytem Barutki (622 m n.p.m.) wchodzimy na dobre w las i trzymając się najbardziej rozjeżdżonej drogi zaczynamy zejście w dół. Na rozwidleniu przy dużych i głębokich kałużach kierujemy się w lewo. Podchodząc lekko pod górę po dłuższej chwili zaczynamy już na dobre schodzić w dół. Po wyjściu z lasu przed nami z prawej strony widok na Jezioro Żywieckie a bliżej Sanktuarium Matki Bożej Rychwałdzkiej. Po kilku minutach dochodzimy do pierwszych zabudowań Rychwałdka i dalej już asfaltową ulicą Barutki schodzimy w dół. Po dojściu do szosy łączącej Pewel Małą z Rychwałdem kierujemy się w prawo. Po ok. 200 m mijamy po lewej kapliczkę Chrystusa Biczowanego a po następnych 200 m na kilkadziesiąt metrów przed firmą DrewBud skręcamy w lewo w ul. Spacerową. Po dłuższej chwili mijamy po prawej kapliczkę z witrażem Opatrzności Bożej w drzwiach a po zejściu w dół mamy po lewej stronie „Dwór Rychwałd”. Jest to zabytkowy XIX w. dwór w stylu klasycystycznym, położony na obszarze 6,5 ha i otoczony dwuhektarowym parkiem ze starodrzewiem. Obecnie funkcjonuje jako luksusowy hotel. Przy bramie hotelu skręcamy w prawo do bliskiego już Sanktuarium.

Sanktuarium Matki Bożej Rychwałdzkiej (23,0 km) – w Rychwałdzie – jednej z najstarszych osad żywiecczyzny samodzielną parafię erygowano w 1472r. Z fundacji właściciela państwa żywieckiego Mikołaja Komorowskiego powstał drewniany kościół, konsekrowany w 1554r. Umieszczono w nim obraz Matki Bożej namalowany na lipowej desce, podarowany jako wotum dziękczynne za uzdrowienie przez Katarzynę Gruzińską, który dekretem biskupa krakowskiego uznany został za cudowny. W związku z coraz liczniej przybywającymi pielgrzymami, w XVIII w. powstała nowa murowana świątynia, a stary drewniany kościół przeniesiony został do pobliskich Gilowic, gdzie stoi do dziś.

Kościół św. Mikołaja jest świątynią trzynawową z półkolistym prezbiterium, o skromnej elewacji zewnętrznej, natomiast wewnątrz prezentuje pełny barokowy przepych. Ołtarze boczne Trójcy Świętej i Bractwa Szkaplerza Świętego oraz ambona są w tym stylu. Najcenniejszy, w stylu rejencji (przejściowy pomiędzy barokiem a rokoko) jest ołtarz główny pod wezwaniem Matki Bożej Anielskiej, w którego centralnej części umieszczony jest cudowny obraz Matki Bożej Rychwałdzkiej, wykonany według reguł sztuki bizantyjskiej, dwukrotnie koronowany : w 1817r. przez duchowieństwo ziemi żywieckiej, a w 1965 r. przez Prymasa Polski wraz z ówczesnym metropolitą krakowskim kardynałem Karolem Wojtyłą. Wizerunek ukazuje na złotym tle pełną majestatu NMP z Dzieciątkiem, jest niezwykle wymowny i czyni na podlanych ogromne wrażenie. Podczas renowacji w latach 1930-35 dokonano zmian, powstała nowa polichromia, witraże i obrazy. Od 1947r. opiekę nad Sanktuarium powierzono ojcom franciszkanom, którzy szerzą kult Cudownego Obrazu MB Rychwałdzkiej, wsławiony od wieków poprzez liczne cuda, obronę przed zarazą, obroną przed najazdem szwedzkim, licznymi uzdrowieniami. Pokutne nabożeństwa Fatimskie wprowadzone w 1997r. gromadzą liczne rzesze pielgrzymów.

Papież Jan Paweł II 8 grudnia 1978r. ofiarował Matce Bożej Rychwałdzkiej złoty różaniec oraz wielką świecę wotywną.

Naprzeciw Sanktuarium znajduje się Franciszkański Dom Formacyjno- edukacyjny dysponujący miejscami noclegowymi. Możliwość skorzystania z noclegu należy wcześniej uzgodnić telefonicznie pod numerem 33-8622149 lub e-mail: fdfe@franciszkanie.pl

Rychwałd – położony w dolinie potoku Nawiewnik należy do najstarszych średniowiecznych osad otaczających odległy o ok.6 km Żywiec. Książę oświęcimski Kazimierz osadził tu w XV w. kilka rodzin z Moraw. W 1471 r. właścicielem Rychwałdu i

ziemi żywieckiej został Komorowski. Choć Rychwałd był niewielką wioską, parafia była bardzo rozległa i obejmowała szereg okolicznych wsi; wspomina o tym historyk Jan Długosz.

Wychodząc z Sanktuarium kierujemy się w lewo i po ok.100 m mijamy po lewej kaplicę św. Walentego, a po prawej cmentarz. Po przejściu ok. 1,9 km na rozłożystej sośnie kapliczka Matki Bożej. Podziwiając wspaniałe widoki pielgrzymujemy dalej i po połączeniu się z zielonym szlakiem turystycznym, po 3 km licząc od Sanktuarium dochodzimy do szosy prowadzącej z Moszczanicy do Żywca. Na skrzyżowaniu skręcamy w lewo i mijamy po prawej dawny dworek Kępińskich. W tym dworze niedługo przed śmiercią gościł Józef Piłsudski .Obecnie dworek wchodzi w Zespół Szkół Rolniczych. Po przejściu ok. 1 km mijamy po prawej stronie kapliczkę Upadek Pana Jezusa pod Krzyżem i zaraz potem opuszcza nas zielony szlak. Po krótkiej chwili mijamy po lewej cmentarz z barokowym kościołem p.w. Przemienienia Pańskiego. Kościół wzniesiony został w 1701 roku z inicjatywy wójta żywieckiego Andrzeja Komonieckiego. Kościół był pierwotnie drewniany. Krótką serpentyną ul. Komonieckiego schodzimy w dół do skrzyżowania z Aleją Piłsudskiego. Na skrzyżowaniu tym znajduje się stacja benzynowa. Od skrzyżowania kierujemy się ok.30 m w lewo, po czym podążamy w prawo ul. Słowackiego mijając po lewej Liceum im. Mikołaja Kopernika i nią pod koniec przez Pl.Mariacki do widocznej już Katedry Żywieckiej.

Żywiec

Miasto położone w Kotlinie Żywieckiej nad łączącymi się rzekami Koszarawą i Sołą, powstało na przełomie XIII i XIV w. (wzmianka o parafii to rok 1308). Nazwa wskazuje, że tutejsze ziemie były urodzajne, a lasy zasobne w zwierzynę i mogły „żywić”. Ma to odbicie w herbie miasta, na którym widnieje głowa zubra poniżej orła księcia oświęcimskiego.

Pierwotnie zasiedlone przez Celtów wzgórze wraz z warownią na Grojcu należało do Skrzyńskich. Prawa miejskie Żywiec nabył w 1327 r. jako część księstwa cieszyńskiego, później oświęcimskiego. W 1457r. sprzedany polskiemu królowi Kazimierzowi Jagiellończykowi traci swoją niezależność i staje się wraz z zamkiem integralną częścią Polski. Posiadłości zwane odtąd Państwem Żywieckim król oddał w dziedziczne władanie rodowi Komorowskich herbu Korczak. Wystawione na sprzedaż nabyła Konstancja, żona Zygmunta III Wazy. W 1626r. Konstancja wydała ordynację dla Żywca, uporządkowała dotychczasowe nadania i przywileje, określiła prawodawstwo miejskie, przyczyniając się tym do przyspieszenia rozwoju gospodarczego. Po jej śmierci Państwem zarządzał biskup wrocławski, a następnie król Jan Kazimierz. W czasie potopu szwedzkiego król dwukrotnie przebywał na zamku, a sama Żywiecczyzna wslawiła się postawą patriotyczną, stojąc wiernie przy swoim królu Po wielkiej i przegranej bitwie w Mikuszowicach Krakowskich miasto zostało splądrowane i zniszczone.

Po śmierci Jana Kazimierza żywieckie dobra nabył Jan Wielopolski herbu Strykoń, który zadbał o rozbudowę zamku w stylu barokowym i założył 25 hektarowy park zamkowy.

W czasie rozbiorów Żywiec znalazł się w granicach Austrii. W 1838r. Państwo Żywieckie kupił książę cieszyński Karol Ludwik Habsburg. Do II wojny światowej Żywiecczyzna była w ich posiadaniu. Habsburgowie rozwinęli przemysł (m.in. słynny Arcyksiążęcy Browar) i gospodarkę leśną tak, że Księstwo Cieszyńskie i Państwo Żywieckie należało do najbardziej dochodowych majątków szlacheckich Austrii. W 1895r. Państwo odziedziczył Stefan Habsburg. Zapoczątkował żywiecką linię Habsburgów i mimo tego, że są rodem niemieckim zadeklarowali swą polskość. Po roku 1918 wystąpili o obywatelstwo polskie, mogli zatem zachować swoje posiadłości. W okresie powojennym część terenów podarowali państwu, np. stoki Babiej Góry, gdzie powstał Park Narodowy, czy majątek w Lipowej, z którego do dziś korzysta PAN. Ostatni właściciel Karol Olbracht Habsburg w czasie II wojny światowej

odmówił podpisania volkslisty, za co został internowany. Dopiero po interwencji władz szwedzkich mógł wyjechać do Skandynawii. W roku 2000 po wielu latach przymusowo spędzonych poza granicami kraju, powróciła jego córka Maria Krystyna i zamieszkała w wydzielonym przez władze mieszkaniu w tak zwanym Nowym Zamku.

Stary Zamek początkami sięga XIV w., zbudowany z kamienia łamanego, otynkowany. Ze względu na wiek i ciekawą historię powiązaną z dziejami europejskimi zasługuje na miano dziedzictwa kulturowego. Nie są znane początki jego powstania ani pierwszy właściciel. Przebudowany z gotyckiego w renesansowy przez Komorowskich herbu Korczak posiada piękny dziedziniec, otoczony galeriami arkadowymi o kolumnach tokańskich, jońskich, zachowało się kilka portali od gotyckich po barokowe, jeden z łacińskim napisem z 1571r.

Nowy Zamek - pałac w stylu klasycystycznym, projektowany przez Mączyńskiego i Stryjeńskiego wybudowany został przez Habsburgów. Otoczony jest 26 ha parkiem, pierwotnie założonym w stylu włoskim, z kanałem i altanką w formie domku chińskiego na wyspie, z herbem Wielopolskich ponad dachem, przemianowany w latach trzydziestych XXw. na styl angielski.

Pozostałe zabytki to: konkatedra i kościół św. Krzyża (opisane odrębnie), neogotycki kościół św. Marka i cmentarz przykościelny z 1501r.- zamknięty w 1797r., cmentarz Przemienienia Pańskiego wraz z barokowym kościołem przycmentarnym z 1701r., cmentarz żydowski, ratusz z 1868r., renesansowy browar, secesyjny dworzec kolejowy z 1878r.

Nie można pominąć charakterystycznych strojów mieszczan z okresu prosperity XV i XVI w. całkowicie różnych od góralskich: skromny i prosty mężczyzn, niezwykle strojny i reprezentacyjny kobiet.

Wybitną postacią żywiecczyzny był żyjący w latach 1658-1729 Andrzej Komoniecki, pełniący przez 40 lat funkcję wójta, który opisał dzieje miasta i regionu w kronice „Chronopis albo Dziejopis Żywiecki”.

Konkatedra Narodzenia N.M.P. w Żywcu (17,9 km).

Kościół parafialny wybudowany przed rokiem 1470 w stylu gotyckim, z wysoką wieżą ozdobioną u szczytu galerią. W XVI w. dwukrotnie rozbudowany, dobudowano wówczas dzwonnice. Po pożarze od uderzenia pioruna w latach 1711-1712 odnowiony w stylu barokowym. Teren wokół kościoła był do końca XVIII wieku cmentarzem. Najstarszym elementem wyposażenia jest dawny ołtarz główny, w późnogotyckim stylu z płaskorzeźbą ze sceną Zaśnięcia NMP. W 1617 r. powstał ołtarz Trójcy Świętej, a rok później wybudowano ołtarz dla Bractwa Różańcowego. Później sprowadzono z Krakowa dwa starsze ołtarze; pod wezwaniem Matki Bożej Pocieszenia (mieści w sobie wizerunek MB Tronującej, datowany na lata 1460-1477), który obecnie mieści się w Muzeum Miejskim oraz św. Agnieszki. W 1724 r. kościół otrzymał barokowy ołtarz, ambonę wybudowano ok. 1748r. W 1930 r. wykonano dwa nowe neogotyckie ołtarze: z płaskorzeźbą Zaśnięcia NMP, drugi z obrazem MB Nieustającej Pomocy. Ołtarz św. Józefa z 1702 r. przeniesiono do Kaplicy Komorowskich w miejsce ołtarza św. Antoniego. Na szczycie ołtarza znajduje się wizerunek Jana Chrzciciela, a po bokach figury Jana Nepomucena i Jana Kantego. W Kaplicy Habsburgów znajduje się ołtarz MB Częstochowskiej z ok. 1764r., zawierający współczesną kopię wizerunku MB z Jasnej Góry.

W 1992 roku papież Jan Paweł II bullą totus tubus Poloniae populus, w ramach reorganizacji administracji kościoła w Polsce, powołał diecezję bielsko-żywiecką, a kościół parafialny Narodzenia NMP w Żywcu został podniesiony do rangi konkatedry.

Wychodząc z Katedry głównym wejściem na wprost przed nami brama zabytkowego parku Habsburgów, a my idziemy w prawo ok. 30 m ul. Zamkową do ul. Kościuszki, po czym w lewo mijając po drodze skrzyżowanie z ul. Sobieskiego dochodzimy do rozwidlenia. Dalej kierujemy się w prawo w ul. Batorego. Po prawej stronie widzimy kościół p.w. Świętego Krzyża

Kościół p.w. Świętego Krzyża w Żywcu , aktualnie najstarszy kościół w Żywcu z końca XIV wieku. Pierwotnie gotycki, ale w ciągu wieków ciągle rozbudowywany. Mury z otynkowanych kamieni, natomiast dach kryty jest gontem. Na zewnątrz absydy 3 krzyże z Chrystusem i łotrami po bokach. Na zewnątrz kościoła znajduje się Kalwaria z Chrystusem Ukrzyżowanym z łotrami po bokach. Do XVII wieku kościół znajdował się na terenie nieczynnego już cmentarza.

Wchodzimy na plac kościelny, obchodzimy go lewą stroną i naprzeciw wejścia do kościoła przez wąską uliczkę-chodnik pomiędzy zabudowaniami dochodzimy do ul.3-go Maja i nią w prawo do rozwidlenia, po czym w lewo ul.Bracką łukiem w prawo dochodzimy do ul.Żeromskiego. Następnie podążamy w lewo do Al. Wolności i nimi w prawo do ronda, a następnie kierujemy się w lewo na most. Mostem przekraczamy rz.Sołę dochodząc do następnego ronda. Z ronda idziemy ok.80 m wzdłuż drogi szybkiego ruchu biegnącej w kierunku Zwardonia, po czym skręcamy w prawo, by po ok. 40 m skręcić w lewo w ul. Podlesie. Po około 700 m, zaraz za szkołą z lewej i przed figurką Chrystusa Frasobliwego z prawej skręcamy w prawo w dół i wąską asfaltową drogą przez mostek na potoczku Żarnówka podążamy w górę do pierwszego rozwidlenia i na wprost 20 m do kolejnego rozwidlenia z kapliczką Matki Bożej Wniebowziętej. Również to rozwidlenie przekraczamy na wprost i kierujemy się w stronę z dala widocznego kościoła w Pietrzykowicach. Po około 200 m, na kolejnym rozwidleniu idziemy w prawo w ulicę Turkusową i nią dochodzimy do samego kościoła.

Pietrzykowice – wieś sołecka na terenie gminy Łodygowice, położona w Kotlinie Żywieckiej na bezleśnych wyniesieniach pomiędzy dolinami potoków Żarnówka i Kalna. Powierzchnia sołectwa wynosi 1091,3 ha, a liczba ludności 4339.

Kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Pietrzykowicach(13,9 km)

Pierwotnie mieszkańcy Pietrzykowic korzystali z parafii w Łodygowicach. Przed I wojną światową powstała inicjatywa budowy własnego kościoła, zrealizowana po odzyskaniu niepodległości, wspierana darowiznami Arcyksięcia Karola Stefana z Żywca, Barona Otto Klobusa z Łodygowic i zamożniejszych obywateli. Drewniany kościół (zakrystia i prezbiterium murowane) o długości 22m i 10m szerokości z sygnaturką, poświęcony w 1924r. spłonął niemal doszczętnie w czerwcu 1950r. Uratowano większą część wyposażenia kościoła. W październiku 1950 r. ks. Kard. Adam Sapieha święci kamień węgielny pod dzisiejszy kościół. Świątynia konsekrowana w 1995r. przez ks. Biskupa Tadeusza Rakoczego posiada 56 m długości, 25m szerokości, z wieżą zwieńczoną czterometrowym krzyżem.

W głównym ołtarzu nad Tabernakulum, ozdobionym drewnianą polichromią z kłosami zboża i winogronami, znajduje się 4m figura Serca Pana Jezusa, wykonana przez artystę ze Szczyrku Piotra Kłoska, wraz z płaskorzeźbą przedstawiającą Ostatnią Wieczerzę. Złocenia wykonali bracia Mitkowie z Krakowa. W drewnianym ołtarzu z 1925 r. zachowała się figura św. Franciszka wykonana z masy marmolitowej, ufundowana w 1943r. przez Trzeci Zakon, figura św. Józefa z Dzieciątkiem oraz wizerunek M.B. Częstochowskiej.

Ołtarz boczny Matki Bożej Fatimskiej przedstawia pastuszków podczas objawienia Maryi oraz obraz M.B. Nieustającej Pomocy.

W ołtarzu bocznym Św. Józefa oprócz Jego wizerunku znajduje się obraz Jezusa Miłosiernego. Kościół posiada figurę M.B. Fatimskiej z przepięknym drewnianym różańcem, stawianą okolicznościowo na tle fascynującej figury Serca Jezusowego w ołtarzu głównym oraz obraz

św. Antoniego. Wyposażony jest w drewnianą ambonę, organy, Stacje Drogi Krzyżowej, witraże przedstawiające sceny Starego i Nowego Testamentu. Na wieży umieszczone są trzy dzwony o łącznej wadze 900kg i elektroniczny zegar.

Przecinając główną drogę idziemy dalej na wprost w dół stromą ul. ks. Stefana Nowaka i po przekroczeniu mostkiem potoku Wreśnik dochodzimy do głównej drogi Pietrzykowic Górnych. Główną ulicą schodzimy w prawo w dół a zaraz za szkołą wspinamy się w lewo stromo w górę ulicą Szkolną, pod koniec zakręt w prawo ,a po 20 m w lewo w ul. Wielorogą i nią dochodzimy na wzgórzu do kolejnego skrzyżowania. Dalej droga prowadzi w prawo skos stromo w dół ul. Wierzch Granic do mostku na potoku, po czym łagodnie w górę poprzez pola do najbliższych zabudowań. Przez opłotki droga wiedzie nas dwoma esami floresami a następnie w dół do kolejnego mostku na potoku Kalonka. Za mostkiem na rozwidleniu w prawo w ulicę Na Stawach i nią dochodzimy do głównej szosy z Łodygowic do miejscowości Kalna. Na skrzyżowaniu kierujemy się w lewo w ulicę Widokową i po ok.2 km osiągamy kościół w Kalnej.

Kalna – wieś sołecka w gminie Buczkowice, o powierzchni 130 ha i liczbie ludności 775. Według austriackiego spisu ludności z 1900r. w 60 budynkach mieszkało 393 osób, z czego wszyscy byli polskojęzycznymi katolikami. Na szczególną uwagę zasługuje wpisana w rejestr zabytków kamienna figura przydrożna Chrystusa Nazareńskiego na słupie z pierwszej połowy XIX wieku.

Kościół parafialny p.w. św. Antoniego w Kalnej (7,1 km)

Kościół parafialny w Kalnej jest świątynią nową, wybudowaną w latach 1997 – 2000 w miejscu starej kaplicy należącej do parafii w Godziszce. Uroczystość św. Antoniego – patrona nowej świątyni, staje się w 2000r. początkiem istnienia Rektoratu p.w. św. Antoniego w Kalnej. W październiku 2002r. następuje konsekracja nowego kościoła przez ks.bp. Tadeusza Rakoczego, a 8 grudnia 2008 r. zostaje wydany dekret ustanawiający nową parafię p.w. św. Antoniego w Kalnej. Po prawej stronie placu kościelnego stoi licząca ponad 55 m długości i 9 m wysokości Grota, utworzona z kamieni starej kaplicy. Na jej szczycie znalazł się krzyż z kaplicy oraz figura Maryi z Lourdes. Spod stóp Maryi wytryska woda. Obok Groty na olbrzymim postumencie stoi figura Chrystusa Króla. Nie sposób wyliczyć wszystkich figur na zewnątrz i wewnątrz kościoła, ponieważ następuje bardzo dynamiczna rozbudowa kościoła i lawinowo przybywa obiektów kultu religijnego.

Święty Antoni z Padwy – (właśc.. Ferdynand bulone) urodził się w 1195 roku w Lizbonie (Portugalia) jako syn bogatej rodziny. Przed 20 rokiem życia wstąpił do zakonu Kanoników Regularnych św. Augustyna, a w 1219 r. otrzymał święcenia kapłańskie. W 1220 r. wstąpił do zakonu franciszkanów (Zakon Braci Mniejszych) i wkrótce wyruszył do Maroka, aby tam nauczać. Ze względów zdrowotnych przerwał podróż i podjął pracę w przytułku dla ubogich w pobliżu Forli we Włoszech. Pracował też jako wykładowca na uniwersytetach w Montpellier i Tuluzie oraz jako wysłannik kapituły do papieża Grzegorza IX . Na polecenie papieża pisał początkowo kazania na dni świąt, a następnie kazania niedzielne. W 1230 r. Antoni osiadł w klasztorze Świętej Marii w Padwie i następnego roku ciężko zachorował na puchlinę wodną. Zmarł mając 36 lat.

Jego proces kanonizacyjny jest najkrótszym w historii Kościoła katolickiego, kanonizowany 30 maja 1232 przez papieża Grzegorz IX (ogłoszony świętym 352 dni po śmierci). W 1946 ogłoszono go doktorem Kościoła.

Jest patronem osób i rzeczy zaginionych, wielu miast (m.in.Lizbony,Padwy), parafii oraz kościołów na całym świecie, franciszkanów, antoninek oraz wielu bractw; dzieci, górników, małżeństw, narzeczonych, położnic, ubogich, podróżnych.

Jego wspomnienie w Kościele katolickim obchodzone jest 13 czerwca.

Od kościoła w Kalnej dalej idziemy główną drogą początkowo na południowy- zachód a następnie na zachód, by mijając po lewej stronie szkołę po ok.1,2 km dojść do skrzyżowania z szosą – ulicą Żywiecką . Na skrzyżowaniu przecinamy szosę, a następnie idziemy na wprost początkowo gruntową ulicą Południową. Przy pierwszych zabudowaniach miejscowości Godziszka wchodzimy na asfalt i nim dalej podążamy na wprost do wejścia na szosę biegnącą z Lipowej do Godziszki.

Godziszka (5,8 km) – wieś sołecka położona na wys. 450 m n.p.m. w gminie Buczkowice, o której pierwsze wzmianki można znaleźć już w dokumencie z 1618 roku, kiedy to Mikołaj Komorowski sprzedaje „dominum łodygowickie” swemu dworzaninowi Krzysztofowi Rorowskiemu. Według legendy pochodzenie nazwy wsi przypisuje się godzeniu zwaśnionych braci, które to pojednanie miało miejsce na terenie obecnej wsi. Legenda ta tłumaczy też znaczenie trzech serc w herbie. W centrum wsi znajduje się wybudowany w stylu neogotyckim w latach 20 XX wieku kościół parafialny p.w. Matki Bożej Szkaplerznej. Warto wspomnieć również o kamiennej figurze Chrystusa upadającego pod krzyżem z drugiej połowy XVIII w. lub pierwszej połowy XIX w. nakrytej daszkiem na czterech słupach i wpisanej w rejestr zabytków.

Szosa dalej prosto do następnego zakrętu w lewo (po lewej stronie wiatrak). Szosa skręca w lewo , a my wchodzimy na wprost w gruntową (!) ul.Paprociową i przy pierwszych zabudowaniach już asfaltem dochodzimy do ul. Myśliwskiej. Ulicą Myśliwską w prawo w dół ok.50 m, poczym skręcamy w lewo w ul. Dębową. Wijącą się między domostwami drogą przez mostek na potoczku a następnie dalej wprost w górę ul.Pienińską do przecięcia z ul.Górką. Dalsza droga wiedzie nas na wprost gruntową ulicą Skalite.Przy willi „Skalite” na rozwidleniu wybieramy słabo widoczną lewą drogę i nią już prosto, skośnie przecinając linię wysokiego napięcia wchodzimy w las. Trawersując zbocze Skalitego idziemy cały czas prosto lasem, mijamy źródelko z pitną wodą, by po kilkudziesięciu metrach połączyć się z czerwonym szlakiem turystycznym. Szlak ten w lewo prowadzi na Skrzyczne (2½h), a na wprost do Buczkowic(½ h). Z tego miejsca dalej idziemy na wprost około 20 m , po czym czerwony szlak schodzi w prawo w dół, a my podążamy dalej na wprost wzdłuż dolnych krawędzi dwóch leśnych polanek. Na kolejnych rozstajach wybieramy prawą, początkowo lekko w dół, a pod koniec stromo schodzącą drogę i wychodząc nią z lasu mijamy pierwsze zabudowania Szczyrku .Przecinamy drogę asfaltową i po przejściu kilkunastu metrów drogi gruntowej dochodzimy do kolejnego rozwidlenia. Z tego miejsca skręcamy w prawo w ul .Kwiatową i nią schodząc w dół dochodzimy do ul. Granicznej. Ulicą Graniczną w lewo i przez most na rz.Żylicy do ul. Beskidzkiej. Następnie w lewo ulicą Beskidzką i po ok. 200m po lewej stronie mijamy kapliczkę u Bieńków. Wybudowana w roku 1829 na planie prostokąta z wieżyczką i w której znajdują się przedmioty liturgiczne pochodzące z 1833 roku. Idąc dalej ulicą Beskidzką po ok .350 m po prawej stronie, na skrzyżowaniu z ul. Szkolną i Plażową mijamy krzyż u Więżików. W miejscu tym na mokradłach w roku 1772 zginął kurier konfederatów barskich i na tę okoliczność postawiono pierwotnie drewniany krzyż, a po jego zniszczeniu w roku 1949 betonowy. Kilkadziesiąt metrów od krzyża umiejscowiony jest szczyrkowski cmentarz. Założony został w 1848 roku na tzw. Więżikowej Kępce. Mijając cmentarz po ok.200 m dochodzimy do celu naszej pielgrzymki III odcinkiem Beskidzkiej Drogi św. Jakuba – do Szczyrkowskiego Sanktuarium Świętego Jakuba Apostoła Starszego.

Szczyrk (460-800 m npm, 39 km²) malowniczo położony w paśmie Beskidu Śląskiego, w górnej części doliny rzeki Żylicy, uważany za drugą po Zakopanem zimową stolicę Polski. Granice Szczyrku biegną szczytami górkimi; od północy otaczają go m. innymi: Magura, Klimczok (1117), od południa najwyższe w Beskidzie Śląskim Skrzyczne (1257).

Święty Jakub Apostoł Starszy patronuje parafii od ponad 210 lat. Przybywających do Szczyrku już w jego granicach wita z pogodną twarzą wysoka postać świętego, ulokowana wśród zieleni na skarpie z prawej strony drogi, wyrzeźbiona w drewnie w czasie obchodów Roku Jakubowego w lipcu 2010r.

Początki miejscowości to wiek XIII-XIV, a osadnictwo prawdopodobnie przez krótki czas prowadzili Cystersi. Pierwszymi osiedleńcami byli uciekający przed zarazą uchodźcy z górnego dorzecza Wisły, wg innych przekazów również zbiegli chłopci pańszczyźniani z różnych terenów Polski. Na przełomie XV i XVI w. napłynęli pochodzący z Siedmiogrodu Wołosi, co potwierdzają istniejące do dziś ich rdzenne nazwiska. Szczyrk należy do osad założonych „na surowym korzeniu”. Przybyszom nadawano ziemię, tzw. „zarębek”, odpowiednik łana. Zajmowali się karczowaniem lasów, pasterstwem, uprawą ziemi, hodowlą, myślistwem, a dzięki pracowitości i zaradności mieszkańców wieś stała się silną osadą pasterską. Andrzej Komoniewski w Dziejopisie Żywieckim wspomina o jej istnieniu w XVII w., podobny zapis istnieje w kronice parafialnej. Szczyrk należał do dominium łodygowickiego. W czasie rozbiorów Polski znalazł się w zaborze austriackim, wtedy zaczęli osiedlać się przybysze ze Słowacji, Czech, Węgier i Niemiec. Wiek XIX to szybki rozwój Szczyrku, powstają młyny, tartaki, folusze. Po uwłaszczeniu (1848) w 1868 r. przyznano chłopom prawo swobodnego obrotu ziemią. Z tego okresu pochodzi pieczęć „Wieś Szczyrk” z datą 1860 i herbem miejscowości. Na przełomie XIX i XX wieku rozwija się ruch turystyczny, narciarstwo rekreacyjne i sportowe, powstają pensjonaty, hotele, schronisko na Skrzycznym, basen, restauracje, szkoły, połączenia drogowe z Łodygowicami i Żywcem. Powołano polską organizację turystyczną TT „Beskid”, Koło Towarzystwa Szkoły Ludowej, zorganizowano czytelnictwo dla dorosłych i młodzieży. W 1928r. do Szczyrku przyłączono Salmopol, który przez 125 lat był samodzielną miejscowością, zamieszkałą głównie przez ewangelików.

Okres obu wojen światowych był bardzo trudny dla szczyrkowian. Z ponad 2200 stałych mieszkańców wielu zginęło w walkach na frontach, w niewoli, obozach, za działalność konspiracyjną, wysiedlonych, zdziesiątkowanych przez głód i choroby. Przypominają o nich: groby na cmentarzu, pomniki zamordowanych w parku Zwierzyniec i spalonej żywcem rodziny Paluchów na Beskidzie, Pieta przy zabytkowym kościele św. Jakuba.

Po wojnie rozwój Szczyrku nabiera przyśpieszenia, w 1973r. otrzymał prawa miejskie, aktualnie posiada cztery kościoły (dwa Sanktuaria) i kościół ewangelicki, około 5800 stałych mieszkańców. Dziś zwany „Perłą Beskidów” może poszczycić się licznymi trasami i wyciagami narciarskimi, kompleksem najnowocześniejszych skoczni narciarskich, luksusowymi hotelami i pensjonatami, szkołą sportów zimowych, organizacją ciekawych międzynarodowych imprez sportowych, kulturalnych, regionalnych. Jest doskonałą bazą wypadową do wędrowek po przepięknych Beskidach.

Szczyrk posiada wiele ciekawych miejsc i zabytków. Oprócz poniżej opisanego Sanktuarium św. Jakuba z najstarszym dzwonem z 1691r. i Sanktuarium „Na Górcie” w rejestr zabytków wpisane są jeszcze: kapliczka „U Bieńków” z 1829r., druga murowana kapliczka z 1830r. z pierwszym krzyżem misyjnym z 1730r., parafia ewangelicka z 1897r., posąg Matki Boskiej Frydeckiej z 1838r. autorstwa Bartłomieja Muszy i posąg Chrystusa Nazareńskiego.

Warto zwiedzić otoczony legendami Biały Krzyż na Przełęczy Salmopolskiej, kamienne figury przydrożne, krzyż konfederatów, XIX- wieczny cmentarz z wielu grobami znanych sportowców i wizjonerki Julianny zda, Krzyż Wdzięczności nad Czynną oraz stare szopki na łąkach i polanach górskich.

Święty Jakub Apostoł Starszy (Większy) – dzieje Apostoła w niniejszym przewodniku opisano wcześniej przy monografii kościoła w Rzykach.

Sanktuarium Świętego Jakuba Apostoła Starszego w Szczyrku- zabytkowy drewniany kościół w konstrukcji zrębowej, perełka architektury drewnianej w Beskidzie Śląskim. Dekret o erygowaniu parafii wydano na dworze cesarskim w Wiedniu w 1787 roku. Decyzję potwierdził ówczesny biskup tarnowski reprezentujący powstałą w 1783r.nową diecezję, obejmującą południowo- zachodnią Galicję, na której terenie znajdował się Szczyrk. Z dokumentu z 1688r. wynika, że dotychczas należał do parafii p.w. św. Szymona i Judy w Łodygowicach.

W celu ugruntowania wiary i moralności katolickiej jezuici przeprowadzili w 1730 r. misję ewangelizacyjną, której pamiątką jest drewniany krzyż znajdujący się za ołtarzem w kaplicy u Walczaków.

Z początkiem 1791 r. przystąpiono do budowy świątyni i zaplecza mieszkalnego dla kapłana. Drewnianą budowlę ukończono w 1800 r. i tę datę przyjmuje się jako właściwą dla powstania parafii, a św. Jakub Apostoł został jej patronem.

Kościół kryty gontem jest wyposażony w stylu późnobarokowym, zabytki pochodzą w większości z nowosądeckiego klasztoru norbertanek. Posiada trzy ołtarze. W centralnej niszy ołtarza głównego znajduje się figura św.Jakuba Starszego, otaczają ją figury św. Piotra Apostoła i św. Stanisława Kostki.

Poza prezbiterium istnieją dwa boczne ołtarze: po stronie lewej Serca Jezusowego z figurą wykonaną z gipsu, po stronie prawej z obrazem św. Jana Nepomucena – drugiego patrona parafii – pochodzący z pierwszej połowy XVII wieku. W roku 1umieszczono w kościele 14 barokowych obrazów Drogi Krzyżowej.

Po lewej stronie prezbiterium widnieje późnobarokowa ambona z postaciami czterech Ewangelistów z atrybutami. Nad amboną baldachim, a pod nim płaskorzeźba przedstawiająca św. Augustyna, Ojca i Doktora Kościoła, z gorejącym sercem w ręku. Na chórze organy, aktualnie odrestaurowane. Obok ołtarza głównego po stronie lewej zachowała się kamienna chrzcielnica z 1800 r. Z tego samego okresu pochodzą trzy granitowe kropielnice.

Na wieży znajduje się zabytkowy dzwon z 1691r., a po zewnętrznej wschodniej stronie rokokowy krucyfiks z 1797r. Do roku 1848 zmarłych grzebano przy świątyni.

Od 1992r. parafia należy do nowej diecezji bielsko-żywieckiej.

W 1998 r. parafia wraz z całą diecezją przeżywała nawiedzenie kopii obrazu Matki Bożej Jasnogórskiej. 29 czerwca 1999 r. biskup Tadeusz Rakoczy wmurował kamień węgielny, pobłogosławiony przez Ojca Świętego Jana Pawła II w czerwcu 1991 r. w Krakowie, pod budowę nowej świątyni p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła, a konsekrował 29 czerwca 2009r.

W 2011 r. nowy kościół zostaje parafialnym, a zabytkowy Sanktuarium św. Jakuba z otrzymanymi relikwiami Wielkiego Apostoła. U podnóża schodów prowadzących do otoczonego zielenią kościoła usytuowana jest druga figura świętego, wyrzeźbiona w Roku Jakubowym 2010.

Na plebanii przy nowym kościele parafialnym p.w.św.św. Piotra i Pawła u zbiegu ulic Myśliwskiej i Lipowej istnieje możliwość zanocowania .

Kontakt: tel. 33/8178429, e-mail: parafia@szczyrk.wiara.org.pl